

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน และการบริหารจัดการความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

คำนำ

ตามที่เทศบาลเมืองสมุทรสงครามได้ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ในการประเมินด้านแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อย ที่ ๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต หัวข้อการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ตามการประเมิน ข้อที่ 0๓๐ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะทาง เว็บไซต์หลักของหน่วยงานจะต้องปรากฏข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงานประกอบด้วยประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ การใช้ อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานบุคคล

เทศบาลเมืองสมุทรสงครามจึงได้จัดทำผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบนและการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้การดำเนินการ ตามมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาล เมืองสมุทรสงครามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงการทุจริต ชับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหา การทุจริตของหน่วยงาน ลดและปิดโอกาสการเกิดทุจริต สนับสนุนให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติงาน ของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ และสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรว่าการดำเนินงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามอยู่ภายใต้นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เงื่อนไข สัญญา ข้อตกลง ระเบียบข้อบังคับต่างๆ

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตฯ

มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
นโยบายการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๔
บทที่ ๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทุจริตและความหมาย	
ความหมายการทุจริต	๕
รูปแบบของการทุจริต	๕
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	๖
สาเหตุของการทุจริต	๗
ความหมายและลักษณะของสินบน	๘
พฤติการณ์ที่เข้าข่ายการรับสินบน	๙
บทที่ ๓ หลักการและแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	
ความหมายของความเสี่ยง	๑๒
การบริหารความเสี่ยงองค์การโดยรวมตามแนวคิดของ COSO (COSO Enterprise Risk Management)	๑๒
การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต (Fraud Risk-Assessments)	๑๓
เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)	๑๔
เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ	๑๕
บทที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	
ของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙
บทที่ ๕ การวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	
การวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	๒๔
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	๒๕
ภาคผนวก	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	
- ประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทย ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัวและมีความซับซ้อนมากขึ้นในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนตัว เป็นสำคัญ

เพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาสถานการณ์การทุจริตข้างต้น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติและเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอ และประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ ขณะที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนน ๗๓ คะแนนในระหว่างปี ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มุ่งเน้นการปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ พัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้างความโปร่งใส เน้นสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตรวมถึงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำประเมินความเสี่ยงการทุจริตและจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้สานต่อการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงและเครื่องมือหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการยกระดับคะแนนการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทย โดยการบริหารความเสี่ยงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการป้องกันและควบคุมปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม และเป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้องค์กรลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายในอนาคตให้อยู่ในระดับที่องค์กรมีศักยภาพในการรองรับปัญหาการประเมิน การควบคุมได้ และการตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงที่ดีคือ การสนับสนุนบุคลากรในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบและประเมินความเสี่ยง ตลอดจนผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการในการติดตามดูแลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ในแผนฯ ให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะที่เป็นกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและเป็นส่วนหนึ่งของโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ จึงนับเป็นการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต รวมทั้งเป็นการดำเนินการเพื่อยกระดับคะแนนการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ในส่วนยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

นอกจากนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับดัชนี CPI สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ ขับเคลื่อนผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ริเริ่มและขับเคลื่อน การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมา

ทั้งนี้ การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร โดยมีกรอบแนวความคิดที่ใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการองค์กรที่เชื่อว่า สามารถนำไปสู่การลดการทุจริตประพฤติมิชอบและเป็นหลักประกันความสำเร็จประการหนึ่งของการปฏิบัติการหลักบนพื้นฐานของการมีธรรมาภิบาลในภาครัฐ โดยกิจกรรมในกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นการพยากรณ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในอนาคตอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการที่นำไปสู่การกำหนดแนวทางการลดหรือป้องกันความเสียหายอันเกิดจากความเสี่ยงในการทำงานแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า ซึ่งหากองค์กรต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่ความเสี่ยง แต่หากองค์กรนั้นมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงไว้แล้วก็จะสามารถแก้ปัญหาด้านความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าองค์กรที่ไม่มีแผนดังกล่าว ดังนั้นการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาสนับสนุนการทำงานในภารกิจหลักขององค์กร ก็จะช่วยให้การปฏิบัติการดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง รวมทั้งปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อ การปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ ตามกรอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันดัชนี CPI ของ ประเทศไทยให้อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี ๒๕๗๖-๒๕๘๐ แผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน ภาครัฐ โดยพัฒนาเครื่องมือ สร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริต ที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงาน ภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการทุจริต

ทั้งนี้ หากสามารถประเมินความเสี่ยงการทุจริตของทุกหน่วยงานภาครัฐให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลดีให้ปัญหาการทุจริตลดลง ลดความสูญเสียด้านงบประมาณ ประเทศสามารถนำงบประมาณไปพัฒนา สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ลดต้นทุนในการดำเนินคดีและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติ

เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศและยกระดับดัชนี CPI ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่กลุ่มนักลงทุนใช้ประเมิน ความน่าสนใจในการลงทุนของแต่ละประเทศได้

การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งทุกคนในองค์กร นับตั้งแต่ คณะกรรมการ ผู้บริหาร จนถึงเจ้าหน้าที่ทุกคนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยง เช่น การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเพื่อบูรณาการและเชื่อมโยงกับการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมขององค์กร โดยการบริหารความเสี่ยงที่ดี จะเป็นปัจจัยสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายในองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ๗ ด้านของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ ซึ่งประกอบด้วย

- ๑) การปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- ๒) การปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ๓) การปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีขั้นตอน การปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- ๕) การปฏิบัติหน้าที่โดยปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ๖) การปฏิบัติหน้าที่ให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ
- ๗) การปฏิบัติหน้าที่ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

การบริหารจัดการความเสี่ยงจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารป้องกันความเสี่ยงและความผิดพลาดจากการดำเนินงานทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ช่วยสร้างความมั่นใจทั้งในด้านการปฏิบัติงานและความเชื่อถือจากประชาชน ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน โดยทำการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็น ตัวเงิน รวมถึงความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ การขัดกันของระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้ระบบงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม สอดคล้องและรองรับตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ

๒. เพื่อให้เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม มีภาพลักษณ์ของความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาลและความซื่อตรงขององค์กร และเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ

๓. เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ทำให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริตและช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ช่วยป้องกันหรือลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความสูญเสีย หรือความเสียหายแก่องค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริต

๔. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สนับสนุนให้การปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ดำเนินการได้ตามมาตรการการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้

๕. สร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริต รวมทั้งเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกลไกการทำงาน ยับยั้งการทุจริต เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้การปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าโดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน หรือไม่จำเป็น ลดความเสี่ยงหรือความเสียหายด้านการเงิน หรือด้านอื่นๆที่อาจมีขึ้น และสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

๑. ให้องค์กรในสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ดำเนินการบริหารความเสี่ยงทุกหน่วยงาน โดยส่งเสริมให้คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยง

๒. ให้อำนาจส่วนราชการของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามและผู้บังคับบัญชาตามสายการบังคับบัญชา มีหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินความเสี่ยงที่เกิดหรืออาจเกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของหน่วยงานที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

๓. ให้งานวิจัยและส่งเสริมคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่ จัดทำมาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ รวมทั้งกำหนดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนผ่านระบบออนไลน์ พร้อมประชาสัมพันธ์ช่องทาง การร้องเรียนให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

๔. ให้ทุกหน่วยงานจัดทำช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการและเพิ่มความโปร่งใสในการทำงาน

๕. ส่งเสริมและสร้างความตระหนักรู้ด้านความเสี่ยงแก่คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ให้สามารถประยุกต์ใช้หลักการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

บทที่ ๒

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทุจริตและความหมาย

ความหมายการทุจริต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมาย การทุจริต คือ ประพฤติชั่วคดโกงไม่ซื่อตรง ประมวลกฎหมายอาญาให้คำนิยามไว้ในมาตรา ๑ (๑) ได้บัญญัติว่า โดยทุจริต หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ได้บัญญัติว่า ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ บัญญัติว่า ทุจริตในภาครัฐ หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่ง หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ได้กำหนดความหมาย การทุจริตคอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติพี่น้อง และพวกพ้อง

องค์การระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส (Transparency International) ได้กำหนดความหมาย คอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจที่ได้รับมอบไว้วางใจในทางที่ผิด เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

สรุปความหมายของการทุจริต

ไม่มีขอบเขตนิยามที่เป็นมาตรฐานเหมือนกันในระดับสากล แต่มีความเหมือนกันตรงที่ถือว่าเป็นการกระทำผิดอย่างหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่หรือกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ เกิดขึ้นได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

รูปแบบของการทุจริต (แนวคิด Heidenheimer, ๑๙๗๘)

การทุจริตสี่ตา หมายถึง การทุจริตที่คนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องการว่ามีความผิดและสมควรถูกดำเนิน

การทุจริตสี่เทา เป็นการกระทำที่คนส่วนหนึ่งเห็นว่าควรถูกลงโทษ แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นแตกต่างออกไป และคนส่วนใหญ่มีความเห็นคลุมเครือ

การทุจริตสีขาว เป็นการกระทำที่คนส่วนใหญ่โดยเฉพาะชนชั้นนำในสังคมเห็นว่ายอมรับได้ เช่น การแข่งแถว การใช้อภิสิทธิ์ การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา เป็นต้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ทฤษฎีอุปถัมภ์

- จากโครงสร้างของสังคมมีความสัมพันธ์ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยในความเท่าเทียมกัน โดยที่ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ต่างตอบแทน

- ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีองค์ประกอบของความเป็นมิตรรวมอยู่ด้วย แต่เป็นมิตรภาพอยู่ด้วย แต่เป็นมิตรภาพที่ขาดดุลยภาพ คือ อีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป

- เป็นระบบซึ่งมีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดพวกพ้องในองค์กร ทำให้ง่ายต่อการเกิดการทุจริตและประพฤตินิชอบและยากต่อการตรวจสอบ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นการเน้นย้ำความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด

- ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด หรือความต้องการประจักษ์ตน

- ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ

- ความต้องการในสังคม ความรักและความเป็นเจ้าของ

- ความต้องการในความปลอดภัยและความมั่นคง

- ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ

ทฤษฎีการทุจริต

ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นเมื่อมีปัจจัย ๓ ประการ คือ ความไม่ซื่อสัตย์ โอกาสที่เอื้ออำนวย และสิ่งที่เร้าหรือปัจจัยเร้า

- ความไม่ซื่อสัตย์ เมื่อมนุษย์ยังมีความต้องการ ความโลภ แม้ถูกสะกดด้วยจริยธรรม คุณธรรม และบทลงโทษทางกฎหมายก็ตาม ความจำเป็นทางเศรษฐกิจมีส่วนผลักดันให้บุคคลตัดสินใจกระทำความผิดเพื่อให้ตนเองอยู่รอด

- โอกาส ผู้กระทำความผิดพยายามที่จะหาโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการทุจริต โอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการทุจริตย่อมกระตุ้นให้เกิดการทุจริต โอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการทุจริตย่อมกระตุ้นให้เกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้นกว่าโอกาสที่ไม่เปิดช่อง

- การจูงใจ เป็นองค์ประกอบข้อสุดท้ายที่มีความสำคัญ เนื่องจากการทำความเข้าใจถึงมูลเหตุจูงใจให้บุคคลตัดสินใจกระทำการทุจริตจะนำไปสู่การหามาตรการในการป้องกันการทุจริตด้วยประเภทของการจูงใจสามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑. มีความทะเยอทะยานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

๒. ปราบปรามจะยกระดับตนเองให้ทัดเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม

๓. ปัญหาทางการเงิน

๔. การกระทำเพื่ออยากเด่น
๕. ความต้องการที่จะแก้แค้นซึ่งอาจมาจากผู้บังคับบัญชา
๖. ทำเพื่ออุตมคติของตนเอง

สาเหตุของการทุจริต

กลุ่มที่ ๑ เกิดจากพฤติกรรมความโลภ

- มาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ที่มาจากความโลภ ความไม่เพียงพอ
- เป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ขาดหลักยึดด้านคุณธรรม จนกลายเป็นคนที่เห็นแก่ได้ มีความอยาก และความไม่รู้จักพอ
- การขาดปทัสถาน (Norm) ของความเป็นบุคคลสาธารณะ (Public Persons) ที่ต้องยึดหลักความเป็นกลาง และเป็นธรรมเป็นที่ตั้ง

กลุ่มที่ ๒ เกิดจากการมีโอกาหรือการที่ระบบการทำงานมีช่องว่าง

- การขาดระบบการควบคุม ตรวจสอบที่ไม่รัดกุม โดยสรุปสาเหตุ ได้แก่
 ๑. การขาดความรู้ ความเข้าใจผิด หรือถูกใช้ให้กระทำ
 ๒. ความเคยชินของเจ้าหน้าที่ ที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา”
 ๓. การถูกบังคับให้รับตามบรรทัดฐานของกลุ่ม
 ๔. การอาศัยช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย
 ๕. ไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบ
 ๖. การทุจริตตามระบบ (Systemic) ด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการจัดซื้อจัดจ้าง
 ๗. เกิดจากการใช้อำนาจ บารมี อิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการที่มีอำนาจในการวินิจฉัย
 ๘. โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองที่อ่อนแอ
 ๙. โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการผูกขาดของกลุ่มทุนขนาดใหญ่
 ๑๐. โครงสร้างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นแบบอุปถัมภ์ ค่านิยมยกย่องคนมี

ฐานะร้าย

๑๑. โครงสร้างทางการเมืองที่ต้องอาศัยเงินเป็นใหญ่ การจ่ายเงินเพื่อซื้อเสียงทางการเมือง
๑๒. กระแสทุนทางการเมือง อาทิ โครงการเมกะโปรเจค ถือว่าเป็นการคอร์รัปชันเชิงบูรณาการที่ต้องใช้ทุนในการบริหารจัดการ จัดจ้างที่ปรึกษา วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีคนครอบงำอยู่ในวงจำกัด ทำให้การทุจริตประทุติมิชอบเป็นไปได้โดยง่าย
๑๓. ความไม่เข้มแข็งขององค์กรตรวจสอบปราบปรามของรัฐ
๑๔. เกิดจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนที่มีการแข่งขันแย่งจ่ายส่วนหรือสินบน เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้นำเข้า หรือได้มาซึ่งใบอนุญาตต่อการได้รับสิทธิต่อโครงการต่าง ๆ
๑๕. กฎหมายขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินการ
๑๖. การบังคับใช้กฎหมายไทยยังไม่เคร่งครัด และมีช่องโหว่ให้ผู้กฎหมายดำเนินการแบบสองมาตรฐาน และการขาดความเชื่อมั่นต่อการเข้าร้องเรียนและฟ้องร้อง

กลุ่มที่ ๓ เกิดจากการขาดจริยธรรม

- การขาดจริยธรรมส่วนบุคคล
- จริยธรรมขององค์กรไม่ได้มีการบังคับใช้ให้เกิดผล
- ขาดเจตนาจำนงที่แน่วแน่ของฝ่ายการเมืองในการแก้ไขปัญหา
- ภาคการเมืองขาดความมั่นคงและต่อเนื่อง

กลุ่มที่ ๔ เกิดจากแรงจูงใจและความคุ้มค่าในการเสี่ยง

- เพราะทุจริตแล้วได้รับผลประโยชน์มากเมื่อเทียบกับความเสี่ยง
- การบังคับใช้กฎหมายปราบปรามหรือลงโทษทางสังคมขาดประสิทธิภาพ
- โดยสรุปสาเหตุหลักได้ดังนี้

๑. การขาดระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน รวมถึงการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ

๒. ขาดการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ

๓. ประชาชนส่วนใหญ่มักจะไม่เบื่อบ่น วางเฉย ไม่มีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ทุจริตมีแรงจูงใจและรู้เห็นว่าผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับความเสี่ยงนั้นคุ้มค่า จึงแสวงหาและพัฒนาแนวทางการทุจริตที่มีรูปแบบแปลกใหม่

๔. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านกฎหมาย และขั้นตอนการอำนวยความสะดวก รวมถึงความล่าช้าในการให้บริการและขาดความโปร่งใสของกระบวนการ ทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อบ่นและขาดความศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรม

๕. ประชาชนขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนในกระบวนการยุติธรรม

ความหมายและลักษณะของสินบน

สินบน คือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

สินน้ำใจ คือเงินหรือทรัพย์สินที่ให้เป็นการลับ อาจเป็นการให้ที่แอบแฝงโดยหวังประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐจะต้องกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ด้วยแล้ว เช่นนี้ การรับ “สินน้ำใจ” อาจกลายเป็นการ “รับสินบน” ไปในที่สุด องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ หรือ “Transparency International” (TI) กำหนดให้ “การรับสินน้ำใจ” เป็นกลุ่ม “ประพฤติมิชอบ” เป็นการคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่งที่ต้อง “ขจัด” ให้หมดไป โดยประเทศต่างๆ มักจะกำหนดมาตรการการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันคำนวณเป็นเงินได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม พ.ร.บ. ป.ป.ช. ๒๕๖๑ ได้บัญญัติห้ามเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งจะเป็นต้นเหตุนำไปสู่การดำเนินการที่เป็น การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยเจ้าพนักงานของรัฐ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประเด็นของสินบนมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

- ไม่ใช่บังคับกับ : การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

- ใช้บังคับกับ : การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

พฤติการณ์ที่เข้าข่ายการรับสินบน

การทุจริตจากการรับสินบน หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นรูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารงานและภาพลักษณ์ขององค์กร ดังนั้นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อมิให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อนและเป็นกฎหมายที่ป้องปรามการกระทำความผิดในเรื่องของ “สินบน” และลักษณะที่เข้าข่ายการรับสินบนเป็นอย่างไรบ้าง สรุปได้ดังนี้

“เงินแป๊ะเจี๊ยะ” หมายถึง กินเปล่า หรือเงินกินเปล่า เงินแป๊ะเจี๊ยะ มักใช้ในการให้สินบนในวงการศึกษา เช่น การให้เงินเพื่อฝากบุตรหลานเข้าโรงเรียนดังหรือได้เข้าเรียนในห้องเก่ง ห้องพิเศษ

“เงินใต้โต๊ะ” หมายถึง เรียกเงินที่แอบให้กันโดยมิชอบ เพื่อจูงใจหรือตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการอนุมัติ อนุญาต หรือการเร่งรัดในการดำเนินงาน เช่น จ่ายเงินใต้โต๊ะเพื่อได้รับการอนุญาตก่อสร้างอาคาร จ่ายเงินใต้โต๊ะเพื่อรับการอนุมัติงานจ้าง

“ส่วย” เดิม หมายถึง รายได้แผ่นดินประเภทหนึ่ง เรียกเก็บเป็นสิ่งของหรือเงินตราแทนการเข้าเดือนหรือการรับราชการ แต่ปัจจุบัน“ส่วย” เกิดจากการสมัคใจตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจผิดกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อปล่อยให้ผู้ประกอบการธุรกิจผิดกฎหมายสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้หรือได้รับความคุ้มครองหรือได้รับการอำนวยความสะดวก เช่น การเปิดบ่อนการพนันผิดกฎหมาย การค้าประเวณี หรือการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้าประเทศ เป็นต้น และมีการกำหนดระยะเวลาอย่างแน่นอน เช่น เป็นรายสัปดาห์ หรือรายเดือน เป็นต้น

“สินน้ำใจ” มีความหมายว่า “เงินหรือทรัพย์สินที่ให้เป็นรางวัล” คำว่า “สินน้ำใจ” นิยมใช้สำหรับการให้สิ่งของเพื่อเป็นตอบแทนที่บุคคลได้กระทำการให้ แต่ในบางกรณีการให้สินน้ำใจก็อาจเป็นสินบนได้ เช่น ปลัดอำเภอประจำตำบลรับผ้าไว้เป็นสินน้ำใจ ไม่จับกุมผู้กระทำความผิด ฐานมีผ้าผิดบัญชีที่แจ้งปริมาณไว้มีผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๑๓๗ เพราะเป็นการละเว้นหน้าที่ เพื่อให้คุณแก่ผู้กระทำความผิด แม้จำเลยจะมีได้มีหน้าที่ตรวจจำนวนผ้าที่แจ้งปริมาณก็ดี แต่จำเลยมีอำนาจและหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น

“ค่าดำเนินการ” หมายถึง การเรียก “สินบน” ในกรณีที่เป็นการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อให้เจ้าพนักงานของรัฐดำเนินการในการปฏิบัติหน้าที่ หรือ

เป็นการเร่งรัดเจ้าพนักงานของรัฐดำเนินการในหน้าที่ ส่วนใหญ่มักปรากฏในกรณีเป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานรัฐในการขออนุมัติ อนุญาต เพื่อเร่งรัดกระบวนการพิจารณาของเจ้าพนักงานของรัฐ หรือให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้ดุลพินิจเป็นกรณีพิเศษ รวมถึงการขอรับการบริการหรือการอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐด้วย “ค่าอำนวยความสะดวก” หมายถึง ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการตามกระบวนการ หรือให้ดำเนินการรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ และเป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น รวมทั้งเป็นสิทธิที่นิติบุคคลพึงจะได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เช่น การขอใบอนุญาต การขอหนังสือรับรอง การได้รับการบริการสาธารณะ เป็นต้น

“ค่าน้ำร้อนน้ำชา” เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่เรียกเงินจากประชาชนเกินค่าธรรมเนียมเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ หรือเป็นค่าตอบแทนจากการทำหน้าที่ เช่น คดี “...โจทก์เป็นลูกจ้างจำเลย ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายวิศวกรรมซ่อมบำรุงและฝ่ายวิศวกรรมระบบทำความเย็น โจทก์เรียกร้องค่าน้ำร้อนน้ำชาเป็นการตอบแทนจากนายอาลี ผู้ประมูลงานก่อสร้างอาคารห้องเย็นของจำเลย แต่นายอาลีไม่จ่ายเงินให้โจทก์ ถือว่าโจทก์ประพฤติตนไม่ซื่อตรงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จำเลยเลิกจ้างโจทก์โดยมีเหตุอันสมควร ไม่เป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม...”

“ค่าหัวคิว” หรือ “กินหัวคิว” หมายถึง การเรียกร้อยเอาเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ดำเนินกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลในเรื่องนั้น เพื่อแลกกับความสะดวกหรือสิทธิในการดำเนินกิจกรรมก่อนผู้อื่น เช่น คนที่กู้เงินจากกองทุนถูกหักค่าหัวคิวไปคนละ ๑๕ เปอร์เซ็นต์

“เงินทอน” มีความหมายว่า เงินส่วนที่เกินราคาสິงของที่จ่ายคืนให้แก่ผู้จ่ายเงิน ซึ่งมักจะใช้ในการซื้อขายสินค้า แต่ “เงินทอน” ในด้านของสินบนจะเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐเรียกเงินส่วนต่างจากการที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นได้ดำเนินการในการจัดตั้งสรรงบประมาณหรือสิทธิประโยชน์จากรัฐให้กับบุคคลใดหรือหน่วยงานใด เมื่อบุคคลใดหรือหน่วยงานใดได้รับงบประมาณจากรัฐไม่ว่าจะเป็นเงินอุดหนุนหรือเงินสนับสนุนก็จะต้องแบ่งส่วนที่ได้รับให้แก่เจ้าพนักงานของรัฐที่อนุมัติ อนุญาตหรือดำเนินการให้ซึ่งถือเป็นเงินทอน หรืออีกกรณีหนึ่ง คือ กรณีที่หน่วยงานของรัฐทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ขอรับเอาส่วนแบ่งจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง กรณีเช่นนี้ก็จะใช้เรียกเป็น “เงินทอน” หรือที่ปรากฏตามสื่อ เช่น กรณีเงินทอนวัด

“กินตามน้ำ” มีความหมายว่า การรับของสมนาคุณที่เขาเอามาให้โดยไม่ได้เรียกร้อย (มักใช้แก่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ) “กินตามน้ำ” ในด้านของสินบน เปรียบเปรยการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจ ให้คุณและโทษกับบุคคลอันเป็นการกระทำในลักษณะฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือคอร์รัปชัน หรือที่เรียกว่า “กินสินบาท คาคดสินบน” เช่น เขาได้ทำตามอย่างของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็น “เจ้านาย” หรือทำตามอย่างของคณะบุคคล ส่วนใหญ่ที่ร่วมงานกัน ก็เรียกว่า “กินตามน้ำ” ทั้งนี้ เชื่อว่าจะได้รับการปกป้องคุ้มครองจาก “เจ้านาย” หรือเพื่อนร่วมงานที่กระทำการฉ้อราษฎร์บังหลวงด้วยกัน ในทางตรงข้ามถ้าเขาปฏิเสธไม่ร่วมมือด้วย เขาก็อาจได้รับผลร้ายติดตามมาได้

“ค่ารับรองและของขวัญ” เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีหรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ซึ่งค่ารับรองอาจรวมถึงค่าที่พัก ค่าโดยสารสำหรับการเยี่ยมชมสถานที่ประกอบการ การศึกษา ดูงานหรือค่าอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนของขวัญอาจมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเงิน สินค้า บริการ บัตรกำนัล เป็นต้น อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายเหล่านี้อาจถือเป็นสินบนหากเป็นการให้เพื่อจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ และบ่อยครั้งมักถูกปกปิดในทาง

บัญชี โดยการบันทึกรายการที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดการอบรม ค่าที่ปรึกษา หรือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริมด้านการตลาด เป็นต้น

ข้อมูลดังกล่าว จะเป็นลักษณะการกระทำที่เข้าข่ายการรับสินบน หากเจ้าหน้าที่กระทำความผิดกฎหมายแล้วมี โทษทางอาญา มาตรา ๑๔๙ ก็ย่อมเป็นการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ถือเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้รับตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ ด้วย แล้วคุ้มกันไหมกับโทษที่ตัวเองต้องได้รับ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัว

บทที่ ๓

หลักการและแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ความหมายของความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือการดำเนินการใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กรในทางที่เสียหาย เป็นผลให้การดำเนินงานอาจไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวมตามแนวคิดของ COSO (COSO Enterprise Risk Management)

การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวม หมายถึง กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่บุคคลทั่วทั้งองค์กรได้มีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงการระบุแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด ๘ ประการ ประกอบด้วย

๑) Internal Environment หรือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ถือเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของค่านิยม จริยธรรม ความสามารถของบุคลากร แนวทางการบริหารของผู้บริหารฯ ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ดีหรือไม่ดีจะมีผลต่อการควบคุมและการบริหารความเสี่ยง

๒) Objective Setting หรือ การกำหนดวัตถุประสงค์ องค์กรประกอบนี้เป็นเรื่องของการกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงขอบเขตการดำเนินงาน และทำให้สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับองค์กร (Entity Level และระดับกิจกรรม (Activity Level)

๓) Event identification หรือ การระบุถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงโดยในองค์ประกอบนี้จะต้องพิจารณาทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่จะส่งผลกระทบต่อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภาวะเศรษฐกิจ ธรรมชาติ การเมือง สังคม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โครงสร้างขององค์กร บุคลากร กระบวนการและเทคโนโลยีขององค์กร เป็นต้น

๔) Risk Assessment หรือ การประเมินความเสี่ยง จะทำให้ทราบว่าเหตุการณ์หรือปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยง (จากองค์ประกอบที่แล้ว) จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือกิจกรรม โดยจะประเมินทั้งในด้านของความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น (Likelihood) และผลกระทบต่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง (Impact)

๕) Risk Response หรือ การตอบสนองต่อความเสี่ยง ผู้บริหารจะต้องกำหนดว่าจะตอบสนองหรือจัดการต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างไร โดยการตอบสนองความเสี่ยงดังกล่าวอาจจะอยู่ในรูปของการหลีกเลี่ยง (Avoidance) การลดหรือควบคุม (Reduction) การกระจายหรือถ่ายโอน (Sharing) และการยอมรับ (Acceptance)

๖) Control Activities หรือ กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานในการควบคุมที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าแผนจัดการ/บริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้นนั้น ได้มีการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

๓) Information and Communication หรือ สารสนเทศและการสื่อสาร เป็นการจัดหรือกำหนดให้มีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง

๔) Monitoring หรือ การติดตาม หมายถึง กระบวนการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการ/บริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความเสี่ยงสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภทหลัก ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์อย่างไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ทรัพยากร การปฏิบัติตามแผน และสภาพแวดล้อมอันส่งผลกระทบต่อองค์กร เช่น การมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่สมบูรณ์ มีการปรับเปลี่ยนบ่อย เป็นต้น

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk: O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ระบบงาน ขั้นตอนการทำงาน อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงิน เช่น ความผิดพลาดในการเบิกจ่าย สภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น ตลอดจนความเสี่ยงจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินขององค์กร

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย หรือ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk: C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องได้ หรือ กฎหมาย กฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เหมาะสม ล้าสมัย เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต (Fraud Risk-Assessments)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับด้านการทุจริต หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต เป็นสำคัญ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริต โดยการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยง เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้าน การทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยงรวม

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ได้กำหนดระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหายและระดับความความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย ดังนี้

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ ด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยตรวจสอบเข้าทำการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคน ภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

Degree of Risk = Likelihood X Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงเวลา
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด ในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

เมื่อพิจารณาคัดเลือกความเสี่ยงที่มีความสำคัญเสร็จสิ้น ผู้ประเมินต้องประเมินทางเลือก เพื่อกำหนดวิธีการในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น โดยทางเลือกในการจัดการ/บริหารความเสี่ยงโดยทั่วไป มี ๔ ทางเลือก (SARA) ดังนี้

๑. การแบ่งปัน (Sharing) คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงหรือโอนย้ายความเสี่ยงให้ผู้อื่นรับผิดชอบ แทน เช่น การทำประกันภัย การจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน เป็นต้น

๒. การหลีกเลี่ยง/กำจัด (Avoiding) คือ การกำจัดความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับความเสี่ยงนั้นเลย เช่น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ การหยุดทำกิจกรรมหรือขั้นตอนที่นำมาซึ่งความเสี่ยง เป็นต้น

๓. การควบคุม/ลด (Reducing) คือ การควบคุมความเสี่ยงหรือหาวิธีการควบคุมเพิ่มเติมเพื่อจัดการ/บริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดทำแผนฉุกเฉิน การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะให้กับพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๔. การยอมรับ (Accepting) คือ การยอมรับความเสี่ยงเนื่องจากองค์กรอาจมีระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ หรือมีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหรือระดับความเสี่ยงเหลืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือการยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจากค่าใช้จ่าย/ต้นทุนในการจัดการ/บริหารความเสี่ยงอาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์/ผลประโยชน์ที่จะได้รับ

หลังจากที่ได้ประเมินทางเลือกการจัดการความเสี่ยงแล้ว จะทำการคัดเลือกทางเลือกกำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแต่ละความเสี่ยง จัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งจะมีการกำหนดวิธีการดำเนินการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และกำหนดระยะเวลาดำเนินการ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงต่อไป

บทที่ ๔

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ได้วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เกี่ยวกับลักษณะงานที่มีโอกาสที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. การให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่เป็นไปตามลำดับ เนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่มหรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น ๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติเพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ๓. ให้บริการไม่เป็นไปตามคู่มือการให้บริการ เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	๔ x ๒ = ๘ ปานกลาง	๑) มาตรการ NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ๒) จัดให้มีช่องทางการให้บริการให้ประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ๓) จัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๔) จัดทำคู่มือหรือแนวทางการให้บริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ ๕) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร ๗) จัดกิจกรรมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณและเกียรติบัตรบุคลากรดีเด่น บุคลากรต้นแบบด้านการให้บริการ รางวัลครูสอนดี และรางวัลครูต้นแบบด้านคุณธรรม เพื่อจูงใจบุคลากรด้านการปฏิบัติงาน

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	<p>๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเองแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๒. ใช้อำนาจทางกฎหมายช่วยเหลือบุคคลใดเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่ใช้พฤติกรรมเลือกปฏิบัติ ให้บริการแก่ประชาชนไม่เป็นไปตามลำดับ เนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่มหรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น</p> <p>๔. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติเพื่อแลกกับการให้บริการ</p> <p>๕. ให้บริการไม่เป็นไปตามคู่มือการให้บริการ เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้</p>	<p>๓ x ๒ = ๖</p> <p>ปานกลาง</p>	<p>๑) แสดงเจตนาธรรมเนียมในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส</p> <p>๒) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร</p> <p>๓) จัดให้มีช่องทางระบบการให้บริการให้ประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)</p> <p>๔) จัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p> <p>๕) จัดทำคู่มือหรือแนวทางการให้บริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ</p> <p>๖) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
<p>๓. การจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>๑. เอื้อประโยชน์โดยการเป็นคู่ค้าหรือคู่สัญญากับกิจการของญาติหรือพวกพ้องหรือบุคคลใดเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๒. การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (TOR) ที่จัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดได้เปรียบหรือชนะการประมูลเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๓. การเลือกผู้รับจ้างด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจงเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๔. การเรียกรับเงินทอน</p>	<p>๓ x ๓ = ๙</p> <p>สูง</p>	<p>๑) รายงานการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุประจำปีและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ</p> <p>๒) เผยแพร่ประกาศต่างๆ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุให้ประชาชนทราบ</p> <p>๓) รายงานความก้าวหน้าการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของหน่วยงานและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ</p> <p>๔) รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุสำหรับปีที่ผ่านมาและเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ</p> <p>๕) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร และปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>๖) กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด</p>

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
๔. การบริหารงานบุคคล	<p>๑. การประเมินผลการปฏิบัติงานเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรมโดยแลกกับผลประโยชน์</p> <p>๒. การช่วยเหลือญาติพวกพ้อง หรือบุคคลอื่นในการสอบเข้า/บรรจุ/แต่งตั้ง/โยกย้าย เพื่อรับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๓. ไม่ดำเนินการสรรหาผู้มาดำรงตำแหน่งหรือปกปิดข้อมูลอัตรากำลังเพื่อเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ต่างๆ</p>	<p>๓ x ๓ = ๙</p> <p>สูง</p>	<p>๑) จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลและลูกจ้างประจำเพื่อเผยแพร่ทุกหน่วยงานทราบ</p> <p>๒) จัดทำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนการลา และการมาปฏิบัติราชการสายของบุคลากรในสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงครามเพื่อเผยแพร่ทุกหน่วยงานทราบ</p> <p>๓) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร</p> <p>๔) จัดกิจกรรมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณและเกียรติบัตรพนักงานเทศบาล ลูกจ้าง/พนักงานจ้างดีเด่น บุคลากรต้นแบบด้านการให้บริการรางวัลครูสอนดี และรางวัลครูต้นแบบด้านคุณธรรม เพื่อจูงใจบุคลากรด้านการปฏิบัติงาน</p> <p>๕) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
			<p>๖) จัดทำประกาศรับสมัครบุคคลทั่วไปเพื่อสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม และเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ</p> <p>๗) จัดทำประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามและเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ</p> <p>๘) จัดทำประกาศรายชื่อผู้ผ่านการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามและเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ</p> <p>๙) ประกาศเผยแพร่ตำแหน่งว่างทางเว็บไซต์หลักเทศบาล</p> <p>๑๐) รายงานตำแหน่งที่ว่างตามระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบฯ ทุกครั้ง</p>

บทที่ ๕

การวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๗ โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากลักษณะงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต พบว่ามีเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน ๑๕ เรื่อง ดังนี้

		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ				
		๑	๒	๓	๔	๕
ระดับโอกาสที่จะเกิด	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖ ปานกลาง ๕ เหตุการณ์	๙ สูง ๗ เหตุการณ์	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘ ปานกลาง ๓ เหตุการณ์	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕

จากแผนภูมิความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของส่วนราชการต่างๆ ภายในสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จะพบว่ามีเหตุการณ์ความเสี่ยงทั้งสิ้น ๑๕ เรื่อง โดยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง จำนวน ๘ เรื่อง และระดับความเสี่ยงสูง ๗ เรื่อง ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จึงนำเหตุการณ์ความเสี่ยงในระดับปานกลางและระดับสูงจำนวน ๑๕ เรื่อง มากำหนดมาตรการและแผนบริหารความเสี่ยง สรุปได้ ดังนี้

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเด็นความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ																																																																																																						
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔																																																																																																									
					ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค. ๖๗	มี.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗	ก.ย. ๖๗																																																																																																							
<p>๑.การอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของราชการ พ.ศ.๒๕๕๘</p> <p>๑.๑ การให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่เป็นไปตามลำดับเนื่องจากความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่มหรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้นให้บริการ เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้</p>	๔	๒	๘ ปานกลาง	<p>๑) จัดทำมาตรการ NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>๒) จัดให้มีช่องทางระบบการให้บริการให้ประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)</p> <p>๓) จัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p> <p>๔) จัดทำคู่มือหรือแนวทางการให้บริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ</p> <p>๕) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p> <p>๖) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร</p> <p>๗) จัดกิจกรรมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณและเกียรติบัตรพนักงานเทศบาล ลูกจ้าง/พนักงานจ้างดีเด่น บุคลากรต้นแบบด้านการให้บริการ รางวัลครูสอนดี และรางวัลครูต้นแบบด้านคุณธรรม เพื่อจูงใจบุคลากรด้านการปฏิบัติงาน</p>	←												→	←										→	←												→	←												→	←												→	←												→	←												→	←												→	←												→

ประเด็นความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ		
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔					
					ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค. ๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗	ก.ย. ๖๗			
<p>๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ</p> <p>๒.๑ ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๒.๒ ใช้อำนาจทางกฎหมายช่วยเหลือบุคคลใดเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p>	๓	๒	๖ ปานกลาง	<p>๑) แสดงเจตนาภณณ์ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส</p> <p>๒) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร</p> <p>๓) จัดให้มีช่องทางระบบการให้บริการให้ประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)</p> <p>๔) จัดทำคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p> <p>๕) จัดทำคู่มือหรือแนวทางการให้บริการสำหรับผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อ</p> <p>๖) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>	←													←	<p>กองการเจ้าหน้าที่</p> <p>กองการเจ้าหน้าที่</p> <p>กองยุทธฯ</p> <p>ทุกส่วนราชการ</p> <p>ทุกส่วนราชการ</p> <p>กองการเจ้าหน้าที่</p>

ประเด็นความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ		
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔					
					ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค.๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗	ก.ย.๖๗			
<p>๓.การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>๓.๑ เอื้อประโยชน์ โดยการเป็นคู่ค้า หรือคู่สัญญา กับ กิจการของญาติหรือพวกพ้องหรือบุคคลใดเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๓.๒ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (TOR) ที่จัดซื้อจัดจ้างเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดได้เปรียบหรือชนะการประมูลเพื่อแลกกับเงินหรือผลประโยชน์</p>	๓	๓	๙ สูง	<p>๑) รายงานการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุประจำปีและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ</p> <p>๒) เผยแพร่ประกาศต่างๆเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุให้ประชาชนทราบ</p> <p>๓) รายงานความก้าวหน้าการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุของหน่วยงานและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ</p> <p>๔) รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุสำหรับปีที่ผ่านมาและเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ</p> <p>๕) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร และปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>๖) กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด</p>	←													←	<p>กองคลัง</p> <p>↓</p> <p>กองคลัง</p> <p>↓</p> <p>กองการเจ้าหน้าที่</p> <p>↓</p> <p>ทุกส่วนราชการ</p>

ประเด็นความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ										ผู้รับผิดชอบ		
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			
					ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค.๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗		ส.ค. ๖๗	ก.ย.๖๗
<p>๔. การบริหารงานบุคคล</p> <p>๔.๑ การประเมินผลการปฏิบัติงานเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรมโดยแลกกับผลประโยชน์</p> <p>๒. การช่วยเหลือญาติ พวกพ้อง หรือบุคคลอื่น ในการสอบเข้า/บรรจุ/แต่งตั้ง/โยกย้ายเพื่อรับเงินหรือผลประโยชน์</p> <p>๓. ไม่ดำเนินการสรรหาผู้มาดำรงตำแหน่งหรือปกปิดข้อมูลอัตรากำลังเพื่อเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ต่างๆ</p>	๓	๓	๔ สูง	<p>๑) จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลและลูกจ้างประจำเพื่อเผยแพร่ทุกหน่วยงานทราบ</p> <p>๒) จัดทำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนการลาและการมาปฏิบัติราชการสายของบุคลากรในสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงครามเพื่อเผยแพร่ทุกหน่วยงานทราบ</p> <p>๓) จัดโครงการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร</p> <p>๔) จัดกิจกรรมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณและเกียรติบัตรพนักงานเทศบาล ลูกจ้าง/พนักงานจ้างดีเด่น บุคลากรต้นแบบด้านการให้บริการ รางวัลครูสอนดี และรางวัลครูต้นแบบด้านคุณธรรมเพื่อจูงใจบุคลากรด้านการปฏิบัติงาน</p> <p>๕) จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>	<p>←→</p> <p>←→</p> <p>←→</p> <p>←→</p> <p>←→</p> <p>←→</p>												<p>กองการเจ้าหน้าที่</p> <p>↓</p> <p>กองการเจ้าหน้าที่</p>

ประเด็นความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ		
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔					
					ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค. ๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗	ก.ย. ๖๗			
				๖) จัดทำประกาศรับสมัครบุคคลทั่วไป เพื่อสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม และเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ ๗) จัดทำประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับ การสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามและเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ ๘) จัดทำประกาศรายชื่อผู้ผ่านการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามและเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆเพื่อให้ประชาชนทราบ ๙) ประกาศเผยแพร่ตำแหน่งว่างทางเว็บไซต์หลักเทศบาล ๑๐) รายงานตำแหน่งที่ว่างตามระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบฯ ทุกครั้ง	←														กองการเจ้าหน้าที่ ↓ กองการเจ้าหน้าที่

ภาคผนวก

คำสั่งเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

ที่ ๒๒๗ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลและเป็นส่วนหนึ่งของโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ แบ่งการประเมินออกเป็น ๓ เครื่องมือวัด คือ แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) และแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) โดยเข้าตอบแบบวัดในช่องทางออนไลน์ ในระบบ ITAS หรือเว็บไซต์ <https://itas.nacc.go.th> ภายในห้วงระยะเวลาที่สำนักงานฯ ป.ป.ช. กำหนด ในการประเมินด้านแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต หัวข้อการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ตามการประเมินข้อที่ 0๓๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะทางเว็บไซต์หลักของหน่วยงานจะต้องปรากฏข้อมูลผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. ปลัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม	กรรมการ
๓. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าฝ่ายสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	กรรมการ
๑๒. นางสาวเจนจิรา ปุ่นน้อย นิติกรปฏิบัติการ	กรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

๑. ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๒. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบและดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบและมาตรการการป้องกันการทุจริตตามที่กำหนดไว้
๔. สรุปผลการดำเนินการและจัดทำรายงานสรุปผลเสนอต่อนายกเทศมนตรีทราบ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสมชาย ตันประเสริฐ)

นายกเทศมนตรีเมืองสมุทรสงคราม

ประกาศเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
เรื่อง ประกาศใช้แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ได้ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
ในหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ในการประเมินด้านแนวทางการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑
การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต หัวข้อการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ตามการประเมินข้อที่
๐๓๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะทางเว็บไซต์หลัก
ของหน่วยงานจะต้องปรากฏข้อมูลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ
ก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ นั้น

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จึงขอประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ
เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อเป็นการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน
หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดำเนินการตามมาตรการหรือการ
ดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสมชาย ตันประเสริฐ)

นายกเทศมนตรีเมืองสมุทรสงคราม